

מרדכי טרשי

תשי"ז - תשכ"ח

1947-1968

אלבום זה הוא חלק מתכנית ההנצחה הארצית, מיזם חברתי וערכי, אשר במסגרתו בני נוער פוגשים משפחה שכולה, לומדים ושומעים על יקיר ליבן ומכינים אלבום הנצחה.

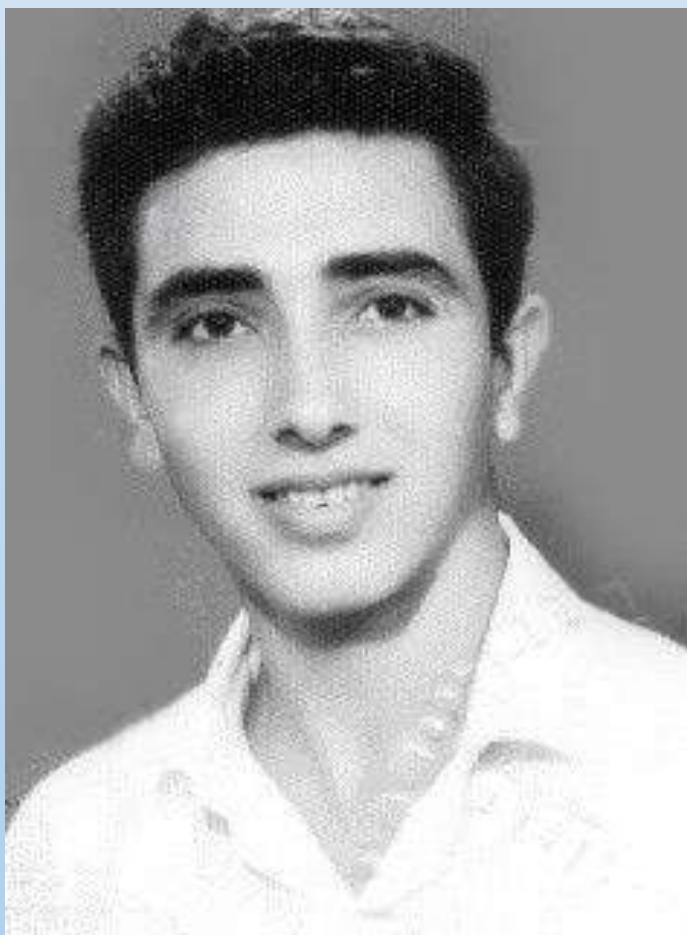
התלמידים המשתתפים בתכנית זו, מבצעים את פעילותם במסגרת תוכנית מעורבות חברתית. התלמידים מלווים בכל שלבי הפעילות על-ידי פרחי הוראה מהמכללות האקדמיות לחינוך.

תכנית זו נעשית בשיתוף הגופים הבאים:
אגף בכיר הכשרה והתמחות עובדי הוראה, משרד החינוך
ארגון יד לבנים
תיכון קשת
ומכללת דוד ילין.

כתיבה ועריכה התלמידות: נעמה מושקוביץ ותמר גור תיכון קשת, ירושלים
לווי הנחייה פרח ההוראה: שרית ריבוך, מכללת דוד ילין

מוקדש לזכרו של

**סמל ראשון
מרדכי טרשי
ז"ל**

1947-1968

ילדותו

מרדכי טרשי, בן אברהם
וג'ולט, נולד ביום ו' באייר
תש"ז 26.4.1947 בעמארה
שבעיראק. כבר בשנת 1945
ישבו בעמארה כ 300-
משפחות יהודיות) כ 1,800-
נפש. (בשנת 1947 נמנו
במקום 1,753 יהודים. במחוז
עמארה כולו היו 2,131
יהודים.

בשנת 1951 הוא, הוריו ושתי
אחיותיו - יהודית ומירי, עלו
לארץ ישראל והתגוררו בעיר
שדרות. במחצית הראשונה של
שנת 1951 הוקמה מעברה בין
ניר עם, גבים ודורות. בדצמבר
1951 היו במעברה 70 אוהלים.
המעברה שכנה בסמוך לאדמות
הכפר הערבי נג'ד שתושביו
נטשו אותו במהלך מלחמת
העצמאות. בשנת 1954 הוחלט
להקים יישוב במקום, וביולי
1956 שדרות מנתה כ 500-
משפחות.

50-חגיגת יום העצמאות בבית הספר בשדרות בשנות ה

1951, שדרות רוטשילד פינת רחוב נחלת בנימין

בילדותו נתגלה מרדכי כילד
בעל מרץ ויוזמה .

את הים אהב עוד מגיל רך ,
והיה נעלם מביתו ומבלה
על שפת הים עד רדת
החשכה .

בכיתה י"א מרדכי נעשה
רציני יותר , ואהב לבנות
מבנים שונים בכוחות
עצמו .

את שער גינתו הכין במו
ידיו .

מרדכי למד בבית הספר
היסודי "שער הנגב" וסיים
את לימודיו בו.

בית החינוך "שער הנגב"
הוקם בשנת 1959 ומשמש
מאז כבית הספר האזורי
לעשרת הקיבוצים
והמושבים באזור.

בתום לימודיו ב"שער
הנגב" למד שלוש שנים
את מקצוע המכונאות
בבית הספר לדייג
ולספנות במבואות ים,
ובסיימו את לימודיו צוין
לשבח.

מגיל צעיר השתייך
לגדנ"ע. הייתה לו אהבה
מיוחדת לציד ולדיג תת
ימי. הוא העדיף מסעות
וטיולים, לעיתים יזם ואירגן
אותם בעצמו, ולעיתים
הזדמנו לו טיולים שהצטרף
אליהם בהתאם לזמן שעמד
לרשותו.

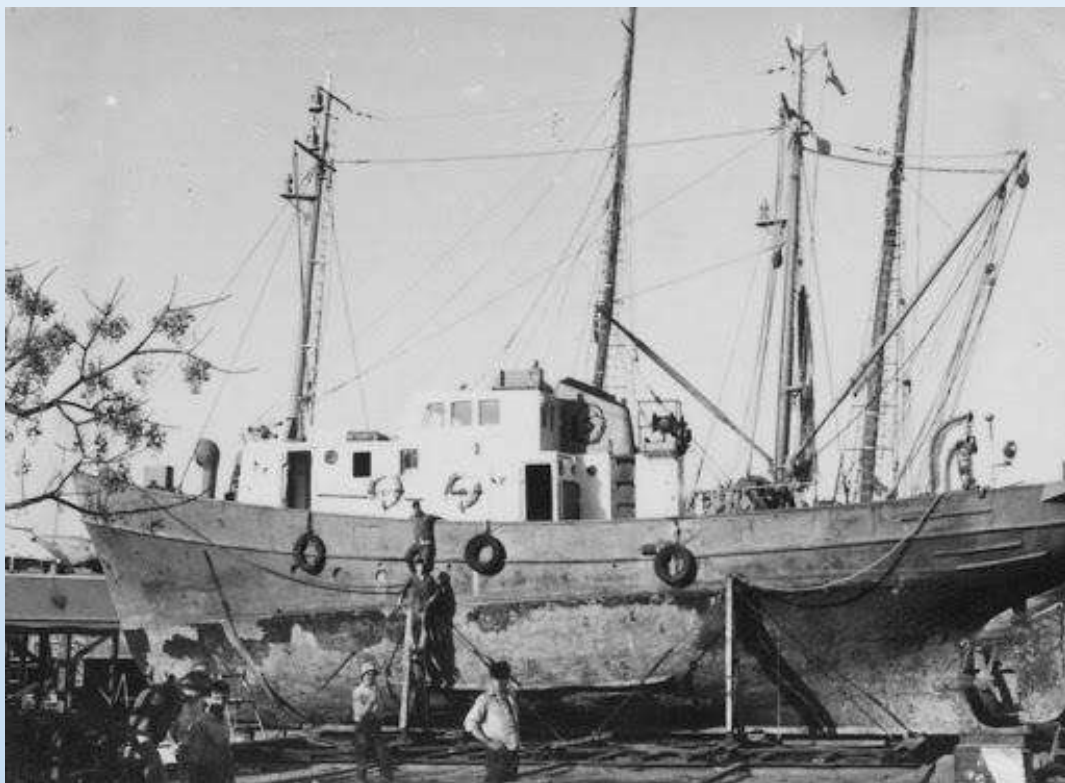
מדרכי למד בבית הספר
במבואות ים בשקדנות
ובמרץ .

מדרכי היה תלמיד בעל
כוח רצון רב.

הוא רצה להצליח
בלימודים והשקיע מאוד
כדי להגיע להצלחה.

בית ספר מבואות ים

טקס 'עשור למבואות ים' (1961) '

פרט להישגיו בלימודים למד את
מלאכת הצייד ביבשה .
בעיירה שדרות שבנגב המערבי
ניתנה לו האפשרות לבלות
שעות בשדותיה הירוקים
והרחבים, שם הכיר כל ואדי
ומערה ונהנה מריח התאנה
והצבר .

מרדכי אהב לדוג, לצוד ולצאת
למסעות וטיולים ברחבי הארץ.

גיוסו

לצה"ל גויס בספטמבר
1965 והצטרף לחיל הים.
ביוני 1966 הוא הוסמך
להיות צוללן.

מרדכי הספיק לשרת
ב"תנין" בטרם עבר
ל"לויתן".

למרות שסביבתו בחייו
האזרחיים הייתה הנוף
הטבעי והצייד, הוא הסתגל
במהירות לנוף המכני של
הצוללת. הוא הוכיח את
עצמו לאט לאט כאיש
מקצוע מעולה, מסור
ואחראי אשר שואף תמיד
להתקדם.

לאחר מלחמת ששת הימים
חזר לארץ ב"לויתן".

לאחר שלושה חודשים נשלח
לשרת ב"דקר. "הצוללת אח"י
דקר, מספר צי צ, 77-הייתה
צוללת בשירות חיל הים
הישראלי. הצוללת שירתה
במקור כאה"מ טוטם בצי
הבריטי, ונכנסה לשירות
לקראת תום מלחמת העולם
השנייה. ב-1965 רכשה ישראל
את הצוללת.

היא שופצה במספנות
'פורטסמות, 'אוישה בצוות
ישראלי שאומן בידי הצי
הבריטי, ויצאה לדרכה לישראל
ב 9-בינואר 1968. מרדכי היה
בין אלו שיצאו על מנת להביאה
לישראל.

מרדכי לא שמח על היציאה
לאנגליה הקרה והעדיף את
שמש הארץ המחממת והטובה,
ומכתביו למשפחתו ולחבריו גילו
את כל המתרחש בליבו ואת
געגועיו הביתה.

הצילום האחרון של הדקר, התקבל ממטוס סיור
אמריקאי, בקטע המערבי של הים התיכון

המפקד יעקב רענן מוציא את הצוללת
לים, ב-9 בינואר 1968 (התמונה
באדיבות מוזיאון ההעפלה וחיל הים)

באדיבות מוזיאון ההעפלה וחיל הים)

סגן המפקד, אברהם "בומי" ברקאי, מצדיע למפקד
יעקב רענן העולה לסיפון, ביציאה להפלגה לישראל,

9 בינואר 1968

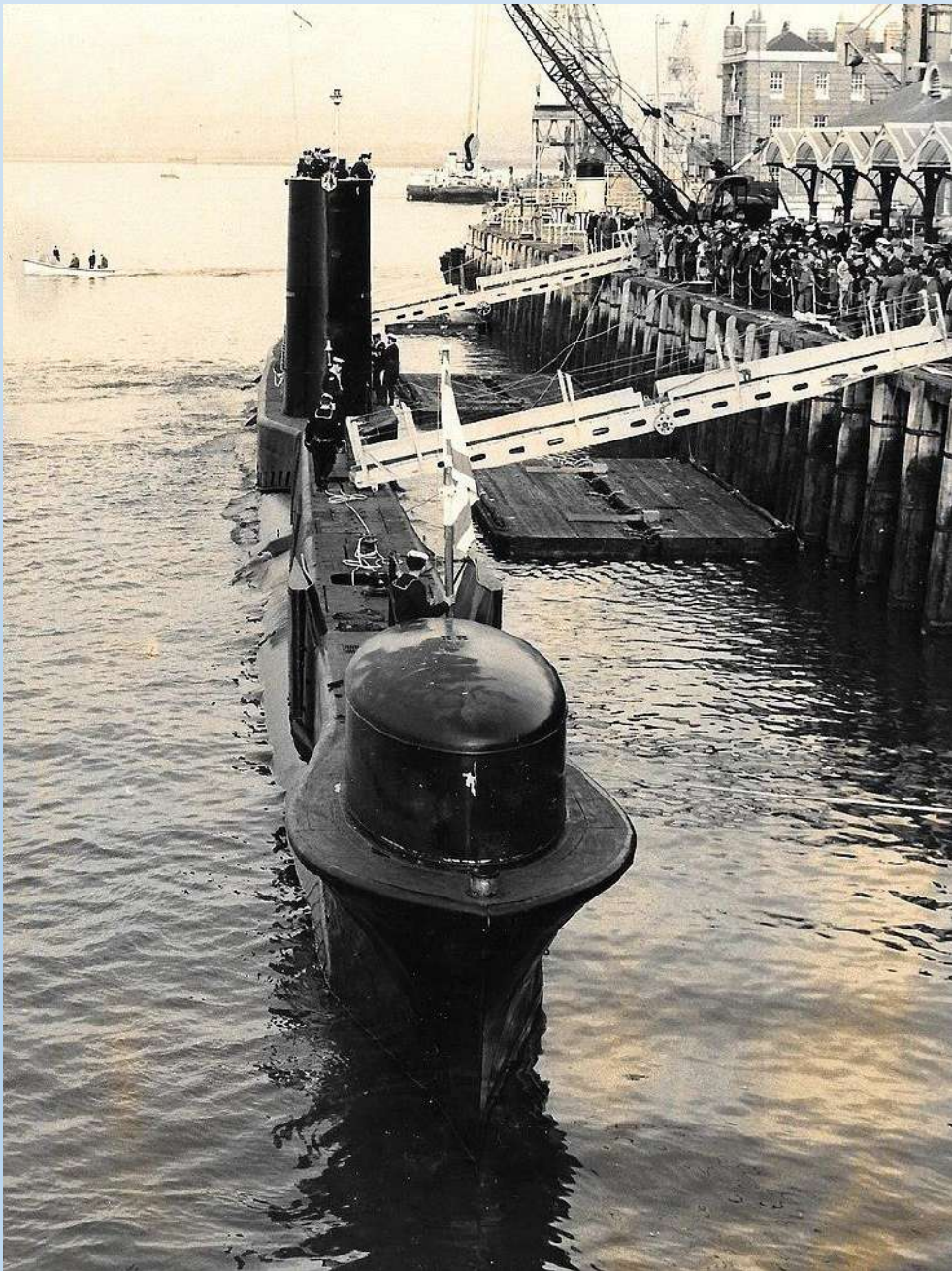

נפילתו

כאשר הגיע היום לשובו
הביתה והצוללת "דקר" כבר
הייתה בנתיב הים בין
גיברלטר לישראל, בדרך
לנמל, נותק פתאום הקשר
עמה ושוב לא נתחדש. זה
היה ביום כ"ד בטבת
תשכ"ח (25.1.1968).
"דקר" טבעה מסיבה לא
ידועה, וכל 69 אנשי צוותה
נספו.

**הרבנות הצבאית הראשית
קבעה כי תאריך פטירתו של
מרדכי, בשעת מילוי תפקידו
יחד עם השאר, הוא יום כ"ט
בטבת תשכ"ח. (30.1.1968)**

מרדכי היה בן 21 בנופלו.

בבוקר יום שישי 26, בינואר ,
החלו החיפושים אחר הצוללת .
נשלח מטוס של חיל האוויר
הישראלי, ואחריו נשלח גם
מטוס נורד. הוכח על מבצע
חיפושים בינלאומי, בתקווה
שהצוללת אולי לא הצליחה
ליצור קשר ועלתה על פני
המים, או שהתקרבה לאחד
החופים. בנוסף פנו לבריטים
ולצי השישי של ארצות הברית .

האמריקאים שלחו ארבע
משחתות לאזור, והבריטים
שלחו ספינה ומטוס לאזור
קפריסין. כל אוניות צי הסוחר
הישראלי שהיו בקרבת האזור
הוזעקו לחיפושים. כך גם
ספינות חיל הים: הצוללת
'אח"י לוייתן' ושתי ספינות
טילים שהיו בדרכן לישראל.
המשחתת 'אח"י יפו' קיצרה
את ביקורה בסיציליה ויצאה
אף היא לאזור. גם הצוללת
'אח"י דולפין' הגיעה.

ב 30-בינואר הודיעה
מפקדת החיפושים
הבריטית בקפריסין כי
"הסיכויים למציאתה של
הדקר קרובים לאפס, "וכי
מבצע החיפושים
הבינלאומי יסתיים עם
שקיעת השמש ב 31-
בינואר .

מבצע החיפושים הישראלי
נמשך עוד ארבעה ימים וב 4-
בפברואר בערב נקראו כל
ספינות חיל הים ומטוסי חיל
האוויר לשוב לבסיסהם.
מבצע החיפוש אחר 'אח"י
דקר' הסתיים. בחיפושים
השתתפו 38 כלי שיט שביצעו
אלפי שעות סריקה. כלי השיט
של חיל הים לבדם ביצעו
2,172 שעות ים במהלך
החיפושים. כמו כן בוצעו 105
גיחות מטוסיים.

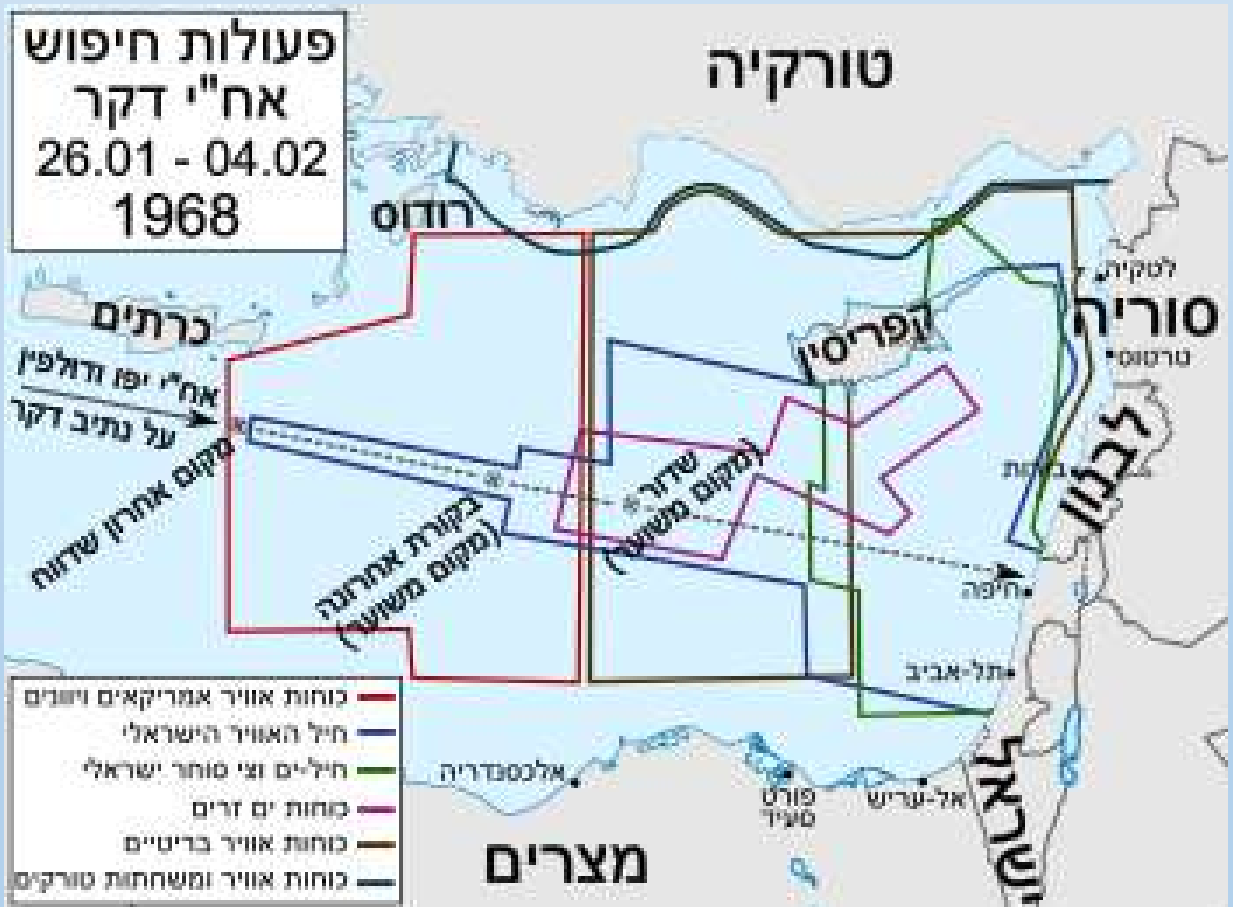
מצב הים האופייני בעת החיפושים. צילום מגשר המשחתת
 אח"י יפו, ינואר 1968

כל שטח אזור החיפושים נסרק
מספר פעמים, קוימו תצפיות
עין ומכ"ם מכלי שיט
וממטוסים וכן התבצעה האזנה
בים ובחוף לכל התדרים
שהצוללת הייתה עשויה לשדר
בהם. מטוסי הסיור הבריטים
והאמריקאים היו מצוידים
במיוחד למשימת החיפוש בים
ומאומנים להיטב, ולפיכך
יעילות החיפוש של כלי טיס
אלה הייתה גבוהה במיוחד.

הים הסוער הקשה על כלי
השיט בחיפושיהם, אך כמעט
שלא פגע בכושר החיפוש של
המטוסים. ניתן להניח כי אילו
הייתה "דקר" על פני המים
היא הייתה מתגלה על ידי
המחפשים, וגם היה ניתן
לגלות ריכוז של אנשים, דלק,
או ציוד על פני המים.

נתיב הדקר בים התיכון, בהתאם לדיווחיה. התרשים הוא עיבוד צבעוני על פי הדו"ח שהוציא האלוף שלמה אראל ב-1 במרץ 1968.

תרשים פעילות החיפוש אחרי דקר 26/1-4/2 (1968 באדיבות מחיאון ההעפלה וחיל הים).

מלחמת ההתשה עם מצרים
הייתה באותה עת בעיצומה. חיל
הים המצרי לא לקח חלק
במאמץ החיפושים הבינלאומי
ולא נערכו חיפושים בחופי
מצרים. ממשלת מצרים הצהירה
בחודש פברואר, 1968 כי
לכוחותיה המזוינים אין קשר
להיעלמות "דקר".

המצוף האחורי של הדקר שנמצא בחוף חאן יונס
ומוצג מאז במוזיאון ההעפלה וחיל הים. ניתן להבחין
באנטנה שנקצצה בעת הטביעה

צילום מגשר המשחתת 'אח"י יפו' של מצב הים הסוער
בעת החיפושים אחר דקר, ינואר, 1968.

ישראל לא ויתרה וחיפשה
במשך 31 שנה את הצוללת
אח"י דקר בכל רחבי האוקיינוס
מבלי להתייאש. החיפושים
הארוכים והקשים נמשכו עד
שנמצאה הצוללת לבסוף
ושבריה הובאו לישראל.

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו
הַנְּאֻמָּנִים וְהַאֲמִיצִים, חֲלֵי צָבָא הַהֲגָנָה לְיִשְׂרָאֵל,
וְכָל לוחָמֵי הַמַּחְתָּרוֹת וְחֲטִיבוֹת הַלוחָמִים
בְּמַעֲרֻכּוֹת הָעֵם, וְאֲנָשֵׁי קֵהֲלוֹת הַמוֹדִיעִין,
הַבְּטָחוֹן, הַמְשָׁטָרָה וְשֵׁרוֹת בְּתֵי הַסֹּהַר,
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בַּמִּלְחָמָה עַל תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל,
וְכָל מִי שֶׁנִּרְצָחוּ בְּאֶרֶץ וּמְחוּצָהּ לָהּ בְּיַד מְרַצְחִים
מְאָרְגָנֵי הַטְּרוֹר.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזִרְעוֹ
וְיֵאָבֵל עַל זֵיו הָעֲלוּמִים וְחֲמַדַּת הַגְּבוּרָה
וְקִדְשַׁת הָרָצוֹן וּמַסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ
שֶׁל הַנְּסָפִים בַּמַּעֲרָכָה הַכְּבֵדָה.
יְהִיו חֲלָלֵי מַעֲרֻכּוֹת יִשְׂרָאֵל עֲטוּרֵי הַנֶּצְחוֹן
חֲתוּמִים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דּוֹר.

לזכרו

**לזכר הנספים נכתבו
המון שירים, ונבנו
אתרים ומקומות לזכרם.**

**נוצרה מורשת שלמה של
עם ישראל וחיל הים
לזכר אותם גיבורים,
לוחמי חיל הים, שלא
שבו ממשימתם.**

אח"י דקר לנצח בליבנו.

אנדרטה לצוות הצוללת "דקר"

יהי זכר חללי אח"י דקר

ברוך.

זכרם לנצח בליבנו.

מרדכי נמנה עם חברי

הצוות הנעדריים.

מצבת הזיכרון הוצבה

לו בתוך האנדרטה

לזכר אנשי "דקר" -

אנדרטה הנמצאת

בבית הקברות הצבאי ,

הר הרצל, ירושלים.

מצבת זיכרון לזכר אנשי "דקר"
בבית הקברות הצבאי, הר
הרצל, ירושלים.

ביום י"ג בסיוון תשנ"ט
(28.5.1999) בתום שנים

של חיפושים, נמצאה
הצוללת 'אח"י דקר' על
קרקעית הים התיכון,
בעומק 2900 מ' בנתיב

הפלגתה המתוכנן
ובמרחק 250 מייל מנמל

חיפה.

דף מזכרת
SOUVENIR LEAF

טקס אזכרה ימי לחללי הצוללת "דקר"

כ"ג בחשוון התש"ס

"... פירמדי דברי בו
זכר אופרט עוד..."
דג 11111
דסמו לא"ם

אלכס טל, אלוף
תפקד חיל הים

א.ט.

רשות הדואר
Israel Postal Authority
השירות הבולאי
PHILATELIC SERVICE

תמסקה : 1010 Issue № 0183

121.6

12

מספר		42		מברק נכנס מ		שרות תח"ל
החלק		119		מברק נכנס מ		א.ל. נא
כתובת לשלוח		כתובת לשלוח		סימן המברק		מאת: כ.א.ח גרם
כתובת לשלוח		כתובת לשלוח		מספר המברק		תאריך ושעות המיבוי
כתובת לשלוח		כתובת לשלוח		מספר המברק		מספר המברק

ג' יתא תשנ"ט תשנ"ט
 על ציונה כבודי...
 קודם קבע שיש...
 ג' יתא תשנ"ט תשנ"ט
 על ציונה כבודי...
 קודם קבע שיש...
 ג' יתא תשנ"ט תשנ"ט
 על ציונה כבודי...
 קודם קבע שיש...

מפקד חיל הים

כ"ג חשוון, תשנ"ט
 2 / 1999

"... והחול חודר לתוך השעונים
 שעל פרקי ידיהם והפך אותם לשעוני חול
 שנסתמו ולא ידעו זמן..."

יהודה עמיחי

משפחות יקרות,

ביום זה, בו ניצבים אנו על סיפון אניה ומביטים
 בעצב אל המצולות מבקש אני לחזק ידיכם.

חיל הים לא אבד את התקווה מעולם.
 למעלה משלושה עשורים של איסוף פרורי מידע,
 מאמץ בלתי פוסק וחיפושים בלתי נלאים במרחבי
 הים התיכון נשאו פרי.
 ב- 28 במאי 1999 זוהתה אח"י דקר
 במעמקי הים.

משפחת חיל הים תמשיך לאמץ אתכם לליבה.

יהי זכרם, של לוחמי הצוללת דקר, עמנו לעולמים.

 אלכס טל, אלוף
 מפקד חיל הים

יהי
זכרו
ברוך

